

miljøpartiet
de grønne

eidsvoll

LOKALPROGRAM 2019-2023

EIDSVOLL MILJØPARTIET DE GRØNNE

   #eidsvollmdg

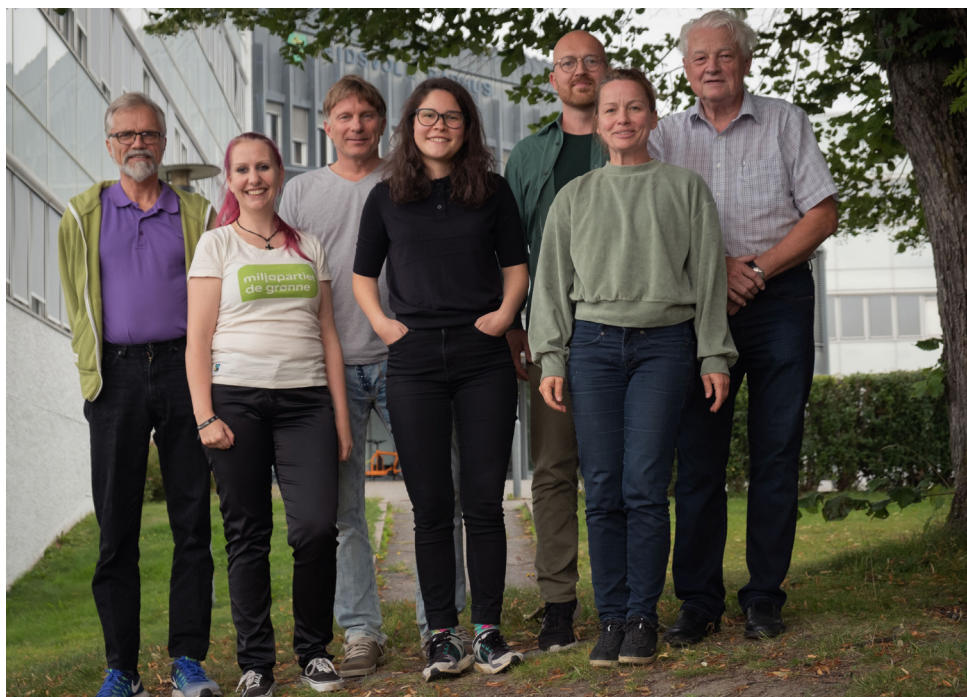
INNHOOLD

- Hvem er Miljøpartiet De Grønne i Eidsvoll? 2
- Hva vil Miljøpartiet De Grønne i Eidsvoll? 5
- Hvorfor skal du stemme på oss? 6
- Ansvarlig økonomi 7

- 1. Bærekraft på alle områder 8-9**
- 2. Trygg og mestrende oppvekst 10**
- 3. Helse, omsorg og trivsel hele livet 11**
- 4. Blomstrende næringsliv 12**
- 5. Mangfoldig landbruk 13**
- 6. Mennesket og trafikken 14**
- 7. Meningsfull fritid og rikt kulturliv 15**
- 8. Naturen - vårt livsgrunnlag 16**
- 9. Gode liv for våre medskapninger 17**
- 10. Levende lokalsamfunn 18**

- Politisk regnskap: Dette har vi fått til 2015 - 2019 20

HVEM ER MILJØPARTIET DE GRØNNE I EIDSVOLL?

Miljøpartiet De Grønne stilte for første gang liste i Eidsvoll til valget i 2015, og kom inn med én representant. Først satt vi i opposisjon, og det viste seg vanskelig å få gjennomslag. Etter at vi gikk inn i posisjonen i 2017, fikk vi langt større påvirkning. Vi opplever at de andre partiene, både posisjonen og opposisjonen, har begynt å forstå oss, og ser verdien av å ha MDG med i lokalpolitikken. Se vårt regnskap for hva vi har fått til i perioden 2015 - 2019 bakerst.

Våre representanter har god spredning i alder, bosted, livssituasjon og bakgrunn/yrke. Vi er sikre på at vi vil ivareta ønsker og behov for innbyggere i hele kommunen.

Fra venstre: Hans Petter Sveen (1.kandidat), Line Aspbaug (2.), Amund Sandholt (9.), Margaret Sripo Sanner (6.), Øyvind Grønlie (4.), Anette Homlund (10.) og Tor Solstrud (5.)

Dette er våre topp 5 kandidater:

1. Hans Petter Sveen (57 år)

Bosted: Eidsvoll. Yrke: Miljøterapeut

“Jeg stiller til valg fordi jeg er alvorlig bekymret over at vi gradvis svekker denne flotte planeten vi lever på. Klimaendringene, som vi nå ser for alvor, gjør meg skremt. Tap av dyr, fisk, fugler og insekter, og nedbygging av naturen, gjør meg trist. Dette ønsker jeg å forsøke å gjøre noe med. MDG står for meg som det partiet som tar dette mest på alvor. Nå ønsker jeg å påvirke politikken i Eidsvoll i grønn retning.”

2. Line Aspbaug (31 år)

Bosted: Råholt. Yrke: Konsulent

“Jeg stiller til valg fordi jeg ønsker å være en del av løsningen på problemene vi ser i verden i dag. Jeg er brennende opptatt av dyreværn, naturvern, jordvern og miljøvern, og dette er bakgrunnen for mitt engasjement i Miljøpartiet De Grønne. Jeg ønsker å være en pådriver for et varmere samfunn, og er opptatt av livskvalitet for alle. Derfor er trygghet for mennesker i sårbare situasjoner en av sakene som er viktig for meg som medmenneske og politiker.”

3. Linn Suktamuk-Rygg (28 år)

Bosted: Eidsvoll Verk. Yrke: Adjunkt

“Jeg stiller til valg fordi jeg ønsker å jobbe for et godt og grønt samfunn som ser på hele mennesket og dets behov. Dette påvirker hvor og hvordan vi bor, handler og reiser. Vi må gjøre det lett og lønnsomt for folk å ta grønne valg i hverdagen. Jeg vil gi barna våre det beste utgangspunktet i livet, og som lærer i grunnskolen og småbarnsmor brenner jeg spesielt for barn, skole og oppvekst.”

4. Øyvind Grønlie (40 år)

Bosted: Eidsvoll. Yrke: Tjenestedesigner

“Jeg stiller til valg fordi jeg vil jobbe for å gjøre det best mulig å bo i Eidsvoll, nå og i fremtiden. Jeg vil kjempe for å ta vare på matjord så vi kan fortsette å dyrke vår egen mat. Jeg vil jobbe for at kommunen skal gå foran som et godt eksempel, og legge til rette for at innbyggerne kan ta grønne valg i hverdagen.”

5. Tor Solsrud (71 år)

Bosted: Eidsvoll. Yrke: Pensjonist

“Jeg stiller til valg fordi jeg ønsker å være med og gjøre en forskjell for klima og miljø.”

Dette er våre øvrige kandidater:

- 6. Margaret Sripo Sanner
- 7. Joel Asprion
- 8. Thomas Heie Haugerud
- 9. Amund Sandholt
- 10. Anette Homlund
- 11. Petter Suktamuk-Rygg
- 12. Knut Erik Knutsen

- 13. Anne Margrethe Michaelsen
- 14. Endre Vaslestad
- 15. Arne Tore Hole
- 16. Annette Skogheim
- 17. Julius Aas
- 18. Cecilie Skaar
- 19. Britt Kornum

HVA VIL MILJØPARTIET DE GRØNNE I EIDSVOLL?

Ekte grønn politikk tar utgangspunkt i miljø- og ressursutfordringene på jorden. Naturens tålegrenser må sette rammer for menneskers utfoldelse på alle nivåer i samfunnet. MDG ønsker å føre en politikk som er i tråd med FN sine 17 bærekraftsmål.

Eidsvoll MDG ser alle saker fra et bærekraftsperspektiv. Nesten alle saker har elementer av klima, miljø og bærekraft. Skal man eksempelvis bygge noe, må man vurdere beliggenhet, holdbarhet, materialitet, oppvarming, kjøling, vedlikehold og drift gjennom livsløp, tap av matjord, samferdsel, bevaringsverdige naturtyper, arts mangfold osv.

Vi mener at en må **tenke globalt, men handle lokalt**, og at alle lokalpolitiske avgjørelser må sørge for at kommunen bidrar til en bærekraftig utvikling. MDG står for en nyskapende og blokkuavhengig politikk. Vi vil skape en solidarisk politikk som bestreber seg på å velge det som også gavner generasjonene som kommer etter oss, samt å behandle natur og alt liv med størst mulig varsomhet og respekt.

MDG har gjort det bra på meningsmålingene i hele 2019. Vi tolker fremgangen som at folk har begynt å forstå behovet for en grønn, bærekraftig og fremtidsrettet politikk. Vi ligger godt an til å øke antall representanter til kommunestyret.

MDG vil jobbe for at Eidsvoll, med sitt fantastiske utgangspunkt, skal være ledende i det grønne skiftet som **må** komme.

HVORFOR SKAL DU STEMME PÅ OSS?

Du skal stemme på oss fordi vi jobber for de viktigste sakene. Vil du lede politikken i Eidsvoll i en grønnere retning skal du stemme på oss. Da vil du få mest igjen for din stemme. Vi vil forvalte den til det beste for deg, for kommunen og for fremtiden. Se baksiden av programmet for hva vi har fått til med én representant i perioden 2015 - 2019! Tenk hva vi kan få til med to eller tre representanter og den erfaringen vi har fått i vår første periode med politisk arbeid i Eidsvoll!

Vi bygger vår politikk på 4 pilarer; *Ansvarlig økonomi, Gode kommunale tjenester, Klima og miljøansvar, og Bærekraft på alle områder.*

- Vi har kjempet for å unngå at Eidsvoll får for høy gjeld, da dette både gir dårligere tjenester, samt øker faren for eiendomsskatt.
- Våre budsjetter har alltid sikret gode tjenester til barn og unge, syke og funksjonshemmede, og til våre eldre.
- Vi har i fire år vært ledende på klima og miljø, og garanterer at vi ikke vil svikte våre barn og etterkommere, og dyr og natur.
- Vi tenker bærekraft i alt vi gjør. De som tar over kommunen, skal oppleve at økonomien er på stell, at tjenestene er gode nok til at folk ikke får det verre, at naturen bevares og at Eidsvoll tar klima- og miljøansvar.

ANSVARLIG ØKONOMI

Noe av det viktigste politikere gjør, er å sørge for at kommunen har en bærekraftig økonomi. For å få til dette, må utgiftene over tid ikke overstige inntektene. I tillegg bør en ha en buffer, dvs. oppsparte midler, som kan brukes i akutte situasjoner. Det er også viktig å ikke ha for mye gjeld.

Sist, men ikke minst, må vi sørge for å forebygge økte utgifter i fremtiden. Dette gjør en bl.a. ved å gi gode tjenester generelt, samt ekstra fokus på innbyggere som risikerer å få økte helseproblemer eller havne i utenforskap. I tillegg må en vedlikeholde bygninger, kommunale veier og vann- og avløpssystemer tilfredsstillende.

Vi i Eidsvoll MDG har vist stort økonomisk ansvar. I perioden 2015 - 2019 ville våre forslag gitt flere hundre millioner mindre i fremtidig gjeld. I tillegg har vi gått inn for å øke vedlikeholdet på bygninger og vann/avløp. Vi har gått inn for å gi gode tjenester, samt unngå kutt som rammer syke, fattige, funksjonshemmede, barnefamilier, ungdom og eldre - for å unngå økte utgifter i framtida. Det er vel kjent at Eidsvoll kommune har en anstrengt økonomi. Gjelda er allerede over anbefalt nivå. I tillegg går driften nå med underskudd. Vi vet også at vi må bygge ut / rehabiliter flere skoler og barnehager. I tillegg får vi en stor eldrebølge de nærmeste årene. Alt dette gjør at vi må være svært forsiktige med pengebruken og unngå for store låneopptak. I en slik situasjon velger vi å være åpne for å revurdere vedtatte utbygginger og andre vedtak, hvis økonomien gjør det nødvendig.

Ender kommunen likevel med store underskudd, kan valget stå mellom eiendomsskatt eller usosiale kutt i tjenester. Ettersom en kommunes viktigste oppgave er å hjelpe de som trenger det, med gode barnehager, en god skole, et fungerende barnevern, hjelpe de syke, utviklingshemmede, funksjonshemmede, samt eldre som ikke greier seg selv, mener vi at å ensidig kutte i tjenester, men skjerme friske og oppegående yrkesaktive, blir svært urettferdig og usosialt. I en slik situasjon velger vi begrensede kutt, samt eiendomsskatt på lavest mulig nivå, og med skjerming av husstander med begrenset økonomi.

1. BÆREKRAFT PÅ ALLE OMRÅDER!

Begrepet bærekraft inkluderer både økologisk, økonomisk og sosial bærekraft. Vår visjon er at Eidsvoll skal bli en plusskommune og et miljøfyrtårn. Vi ønsker å ta lærdom av andre kommuner som har lykket med dette hittil, f.eks Arendal. Dagens samfunn har et enormt fokus på materialistiske goder. Dersom alle i verden hadde forbrukt like mye som vi gjør her til lands, ville vi hatt behov for 3 jordkloder for å dekke etterspørselen. Dette er en situasjon som må endres, ikke minst for å berge livsgrunnlaget for nålevende og kommende generasjoner. Vi må leve mer i symbiose med resten av økosystemet, og prioritere gjenbruk av ressurser. Vi i De Grønne vil jobbe for å gjøre det lettere å resirkulere, gjenbruke og ikke minst å redusere forbruket og våre totale CO₂-avtrykk.

Eidsvoll MDG vil:

- At Eidsvoll skal bli en "plastsmart" kommune. Vi skal redusere bruken av engangsplast i kommunal regi.
- Jobbe for å få fossilfrie byggeplasser i kommunen.
- Ta med livstidssyklus i beregningen ved bygging og restaurering av kommunale bygg; det vil si at materialer som benyttes skal vare i lang tid.
- Ettermontere solfangere og/eller solceller på alle kommunale tak, og eventuelt etablere grønne tak. Nye bygg skal planlegges med slike løsninger.
- At kommunen særlig skal tilrettelegge for at det bygges mest mulig «miljøbygg» med kortreiste byggevarer, grønne tak, solvarme, varmepumper, lokal energiforsyning e.l. gjennom sine byggeforskrifter, kommunale gebyrer og insentivordninger.
- Vedlikeholde, oppgradere og energieffektivisere eiendommer. Eidsvoll kommune har en stor bygningsmasse, som bærer preg av dårlig vedlikehold og et stadig økende vedlikeholdsetterslep. Vi vil øke tildelingen av midler for å redusere vedlikeholdsetterslepet.
- Få panteringer og enkel kildesortering på offentlige avfallsdunker.

- Etablere lokale løsninger på energi og avfall. Grupper av boliger og gårdsbruk kan ha felles energiløsninger og lukket avløpssystem som tjener som energikilde og jordforbedring.
- Sørg for at klimakoordinator utarbeider en årlig klimatiltaksplan. Foreta en årlig gjennomgang av kommunens bærekraft- og klimaarbeid, der det settes konkrete, tall- og tidfestede planer fremover.
- Aktivt samarbeide med fylkeskommunen om klimaløsninger.
- Krev at klimatiltak skal følges opp både av de ansatte i kommunen og av kommunestyret. Engasjere de kommunalt ansatte i klimaarbeidet, for eksempel gjennom miljøsertifisering.
- Etablere en lokal, årlig klimafestival i Eidsvoll, for å engasjere og inspirere innbyggerne i klimadugnaden.
- At alle innkjøp i kommunal regi skal foretas med hensyn til sirkulærøkonomi, miljø og fairtrade-prinsipper. MDG vil iverksette tiltak i tråd med retningslinjer fra Fairtrade Norge.
- Raskest mulig skifte ut den kommunale bilparken med nullutslippskjøretøy. Kommunens tjenestebiler skal bli fossilfrie, og vi ønsker å etablere ladepunkter ved alle kommunale bygg .
- Innføre en reduksjon i renovasjonsavgiften for husstander med hjemmekompostering, f.eks bokashi.
- Innføre insentiver for ressursparing i Eidsvoll kommune. Innføre en progressiv vannavgift som gjør det lønnsomt å være sparsom. Vi ønsker at kommunen skal bli flinkere til å informere innbyggere og næringsdrivende om økonomisk og økologisk forsvarlig ressursbruk.
- Gjøre Eidsvoll kommune klimanøytral i egen drift.
- Større ansamlinger av kommunale bygg som for eksempel Eidsvoll Verk skole/Fagerhøy, Brensmork, Dal skole/Påsejordet vurderes mht. CO₂-nøytrale nær- eller fjernvarmeanlegg.

2. TRYGG OG MESTRENDE OPPVEKST

MDG vil bidra til å gi barn og unge en trygg og god oppvekst. Vi legger stor vekt på at barn og unge skal forstå sin rolle som verdensborgere, og vise solidaritet med andre mennesker og kulturer, samt med natur og dyr. Barnehagen skal være en arena for lek og sosial læring. Læring, språkutvikling og empati skal utvikles gjennom lek og gode rollemodeller. Vi vil stille de nødvendige ressurser til skolene, slik at lærerne kan tilby den undervisningen og skoledagen de vet er best for barna. Vi vil også at skolen gir barna læring via lek og fysisk aktivitet, praktisk og estetisk opplæring, og jobbe for at barna kan tilbringe mye tid utendørs i løpet av skoledagen. I tillegg til tavleundervisning og skjermtid ønsker vi å bruke naturen og sanseopplevelsene i læringen. Dette er helsefremmende og forebyggende for psykisk helse fra tidlig alder.

Eidsvoll MDG vil:

- Sikre et barnevern med nok ressurser til å hjelpe familier som behøver bistand.
- Innføre kjøkkenhager i tilknytning til alle skoler og barnehager i kommunen, slik at barna kan ta del i dyrking og stell av matplanter.
- Jobbe for Grønt Flagg-sertifisering av alle skoler og kommunale barnehager.
- Innføre en forsøksordning med gratis skolemat, da dette kan gi bedre læringsutbytte, samt utjevne sosiale forskjeller.
- Gi barna økt forståelse for sammenhengen mellom matproduksjon, miljø og natur og ernæring/måltidet.
- Jobbe for en mobbefri skole. Ha fokus på trivsel, relasjoner og kommunikasjon for både elever og lærere.
- Forsøke å etablere faglige nettverk mellom skoler og bedrifter, og samarbeide med bedrifter og frivillige for å hindre "drop out" fra skolen.
- For enhver pris beholde barneskolen på Feiring.

3. HELSE, OMSORG OG TRIVSEL HELE LIVET

Helse og omsorg er viktig fra vugge til grav. Foreldre og barn/unge må få de tjenester som trengs, og vi må tidligst mulig kunne fange opp barn som trenger hjelp. Slik kan vi forebygge uhelse, utenforskap og psykiske problemer. Funksjons- og utviklingshemmede og somatisk og psykisk syke må tilbys et verdig og aktivt liv. I tillegg skal våre eldre vite at de vil få den tryggheten og omsorgen de har krav på. MDG mener at helsepolitikken må legge større vekt på å fremme god helse og forebygge helseskader. Et trygt og inkluderende samfunn er viktig for folkehelsen, og vi ønsker et samfunn som i størst mulig grad skaper verdighet og inkludering for alle våre innbyggere.

Eidsvoll MDG vil:

- At kommunen ansetter en Folkehelsekoordinator i 100% stilling. Denne skal bidra til at folkehelse implementeres i alle områder av kommunens virksomheter og samfunnsplanlegging. Målet er "helse i alt vi gjør".
- Å forebygge helseforfall, isolasjon og inaktivitet hos sårbare grupper. Kommunen bør kunne fange opp de som faller utenfor, og drive helseopplysning og ha tilbud som kan inkludere disse.
- Ha et best mulig tilbud om habilitering og rehabilitering. Raskest mulig hjelp ved sykdom/skade, med fokus på selvstendighet.
- Økt fokus på mennesker som sliter med psykiske problemer, rus- eller annen avhengighet, samt kroniske sykdommer.
- Best mulig samarbeid med frivilligheten og organisasjoner, og om mulig bruke disse til aktivisering og sosialisering av trengende.
- At beboere på institusjoner får et bredt tilbud. Beboere bør få tilbud om kulturinnslag, musikk og fysisk aktivitet, og mulighet til tid ute i natur, samt samvær med barn og dyr.
- Legge til rette for at eldre skal kunne bo hjemme så lenge de ønsker og mestrer.
- Brukerne av kommunens helse- og omsorgstjenester skal forholde seg til færrest mulig antall helsepersoner, med fokus på relasjonell framfor instrumentell behandling/omsorg.

4. BLOMSTRENDE NÆRINGS LIV

MDG vil føre en næringspolitikk tilpasset behovet for omstilling til bærekraftige næringer og arbeidsplasser. Vårt mål er at Eidsvoll skal tilby spennende muligheter for nye og etablerte virksomheter, og et mangfold av arbeidsmuligheter for befolkningen. Flere jobber her, og mindre behov for pendling ut av kommunen. Vi i De Grønne vil at kommunen har en næringsstrategi som tar slagordene "Bærekraft", "Klimaklok" og "Det Grønne Skiftet" på alvor.

Eidsvoll MDG vil:

- At kommunen skal ansette en egen næringsansvarlig / næringsjef. Denne bør også ha fokus på å gjøre Eidsvoll til en turistdestinasjon, med økt bruk av sine historiske, kulturelle og naturgitte forutsetninger og beliggenhet.
- At kommunen skal bidra til at det etableres en næringsinkubator. Denne skal bistå gründere og innovasjonsbedrifter i oppstartsfasen. Målet er å ha en fysisk samlingsplass, med kontorutleie m.m.
- At det legges godt til rette for at næringsaktører og landbruket kan få flere ben å stå på. Utnytte mulighetene for "grønn helse/omsorg", "Inn på tunet" m.m., der landbruk og næringsliv i samarbeid med helse og omsorg tilbyr jobber / aktiviteter for mennesker med ulike behov.
- At kommunen gjennom regionalt samarbeid bidrar til å styrke regionen som felles arena for næringsutvikling, og at Eidsvoll får sin del av denne utviklingen. Målet er et større samarbeid med fag- og teknologimiljøer, som f.eks Hvam, Kjeller, Ås og Gjøvik.
- Gjøre kommunen til en god støttespiller som tilrettelegger for markedsplasser o.l. for bønder, matprodusenter, håndverkere og andre som vil selge egenproduserte varer eller brukbartikler, til glede og nytte for befolkningen.
- At kommunen stiller tilstrekkelig areal til disposisjon for næringsutvikling, fra nord til sør.
- At kommunen skaper muligheter "langs veien". Tusenvis av folk passerer gjennom kommunen. Det bør være store muligheter for mer lokalt næringsliv i forbindelse med gjennomfartstrafikken.

5. MANGFOLDIG LANDBRUK

Nasjonal matsikkerhet - mulighet for å produsere egen mat - er noe av det viktigste for oss og våre etterkommere. Under 3% av Norges areal kan dyrkes, og det reduseres for hvert år. Vi risikerer at våre etterkommere blir helt avhengige av om omverdenen vil og kan eksportere mat til oss. I Eidsvoll er landbruk og matproduksjon en viktig næring, og det er viktig at bønder har gode rammevilkår og kan levere kvalitetsprodukter. Matproduksjon inkluderer ofte dyr, og det er avgjørende at dyrevelferd har stor fokus i alle ledd i produksjonskjeden. Vi kommer heller ikke utenom klima og miljø. Landbruket har en del av løsningene på utfordringene og må også bidra her.

Eidsvoll MDG vil:

- Ha en nullvisjon for nedbygging av matjord, samt være en pådriver for et nasjonalt vedtak for varig vern av matjord. Benytte inn- og utmark i enda større grad til beiting.
- At kommunen gjør sitt ytterste for å påvirke til mindre miljø- og klimabelastende praksis i landbruket, til mer økologisk produksjon, samt at det stilles kompetansekrav for å kunne produsere kjøtt og planter.
- Mer variert matproduksjon basert på lokale ressurser, og bruke den mest fruktbare jorda til korn, proteinvekster, poteter og grønnsaker.
- Fremme økt forståelse for matproduksjon via etablering av skolehager, andelslandbruk og kolonihager. Innbyggere med interesse for å dyrke sin egen mat bør få muligheten til det.
- At skogsdriften gjøres på måter som ivaretar biomangfold og en levende natur, samt friluftsliv, idrett og rekreasjon.
- Legge til rette for at bøndene kan selge sine varer til innbyggerne. Kan vi få "Eidsvoll-mat" til å bli et merkevare for innbyggere og besøkende?
- Å unngå konflikt mellom beitedyr og rovdyr. I samarbeid med næringen jobbe for gode ordninger for å beskytte beitedyr.

6. MENNESKET OG TRAFIKKEN

Vi vil bidra til å etablere gode løsninger for å foreta miljøvennlige valg i hverdagen. Trafikken i kommunen skal ha god flyt, og flest mulig skal ha mulighet til å velge kollektiv eller gange/sykkel. Det skal være trygt å ferdes i Eidsvoll. Eidsvoll kommune må ta befolkningsveksten på alvor, og sørge for gode løsninger på de trafikale utfordringene vi nå ser i sentrumsområdene. Regionale planer tilsier at trafikkøkningen må tas med kollektiv, sykkel eller gange. Dette er også i tråd med grønn tenkning. Da må vi ha godt utbygget kollektivtilbud, trygge sykkel- og gangmuligheter, samt at sykkelen kan stå trygt. De som må ta bil, får da mindre kø.

Eidsvoll MDG vil:

- Togforbindelsen på Hovedbanen (Oslo - Jessheim - Dal) skal fortsette fram til Eidsvoll stasjon, samt ha stopp på Bøn Stasjon.
- Jobbe videre for å etablere faste bussruter mellom Sundet / Eidsvoll stasjon og Feiring/Langset/Minnesund, eventuelt at toget går opp til Minnesund Stasjon eller etablere togstasjon på Langset.
- Undersøke muligheten for (selvkjørende) minibuss- rute mellom Finstad, Bøn og Eidsvoll Verk / Råholt i dialog med Ruter.
- Trygge sykkelparkeringer ved togstasjonene. Dette gir igjen ledige plasser for bil til de som ikke kan gå, ta buss eller sykkel til stasjonene.
- Planlegge nye sykkel- og gangveier i arealplaner, og med det økte muligheter for ferdsel til fots og sykkel i og mellom sentrale områder. Bra for både miljø og folkehelse.
- Forbedre og trygge gang- og sykkelveier til skolene, samt ha tilfredsstillende belysning for å trygge disse.
- Se på hvordan vi kan minimere bruk av veisaltning vinterstid. Saltet skader naturen, veiene og bilene, samt utgjør i seg selv en kostnad. Eidsvoll skal være en foregangskommune innen nye løsninger.

7. MENINGSFULL FRITID OG RIKT KULTURLIV

Vi ønsker å dreie fokuset bort fra et stadig økende forbruk og heller arbeide for økt livskvalitet. Her spiller idretten, frivilligheten og kulturlivet en sentral rolle. Disse har en selvsagt plass på offentlige budsjetter, men det må være fritt og uavhengig.

Eidsvoll MDG vil:

- Etablere og ruste opp helårs turløyper og best mulig skilting.
- Fortsatt samarbeide og støtte idretten, og stille til rådighet kommunens anlegg.
- Stimulere til videre økt samarbeid mellom det profesjonelle og det frivillige kulturlivet.
- Legge til rette for å styrke Panorama som tilbud til mange og tilbyder av et bredt kulturtilbud, samt være en pådriver for et tilsvarende tilbud i sørbygda.
- Styrke og utvikle Kulturskolen og aktivitetstilbud for ungdom.
- Arbeide for gode vekstvilkår for det frivillige kulturlivet.
- Demokratisere kulturlivet: Utvikle ordninger som familiepass til familier, enslige forsørgere og andre sosialt eller økonomisk vanskeligstilte personer og familier.
- Kjempe for at alle innbyggerne har tilfredsstillende tilgang til internett.
- Styrke mulighetene til å leve et kulturelt og sosialt liv i Eidsvoll slik at man ikke trenger reise til større steder på fritiden
- Oppgradere og tilgjengeliggjøre Kulturstien ved Sundet. De Grønne ser et stort uutnyttet potensiale i den.
- Støtte kulturprosjekter der personer med innvandrerbakgrunn deltar med sine tradisjoner og perspektiver. Flyktninger og innvandrere er en ressurs. Vi har allerede et forbildeprosjekt i Feiring.

8. NATUREN - VÅRT LIVSGRUNNLAG

Vårt grunnsyn er at menneskene er dypt knyttet til og avhengige av velfungerende økosystemer. Tapet av natur er en like stor trussel som klimaendringene. Å bry oss om økosystemet, er å bry oss om oss selv. Uberørt natur og grønne områder er en viktig kilde til glede, folkehelse, fysisk utfoldelse, stillhet, ettertanke og inspirasjon.

Eidsvoll MDG vil:

- Etablere en forpliktende naturmangfoldsplan.
- Alltid se etter alternativer når det foreslås å bygge på matjord (nullvisjon).
- At lokale mål om å bygge ned natur ikke bryter med nasjonale mål og om å bevare naturmangfoldet.
- Bevare og restaurere kommunens friluftsområder
- Bevare og restaurere sammenhengende skog, grøntdrag og kulturområder.
- I størst mulig grad verne torv- og myrområdene i kommunen.
- Vurdere hensiktlige gjenåpninger av bekker i boligområder.
- Insektennlig beplantning i hele kommunens grøntområder. Mindre snauklipping, flere villblomsterenger, redusere kantslåttene da den hjelper og er til nytte for insekter.
- Giftfri og økologisk skjøtsel av kommunens eiendommer.
- Vern og restaurering av ødelagte ravineområder og hindre deponering av masse i ravineområder. Ravinene i Eidsvoll er helt spesielle og verneverdige. Ravinene skal ikke benyttes som avfallsplass for masse.
- Å balansere inngripen i natur og boområder mot miljøgevinst (eksempelvis hindre bygging av vindmøllepark som forringer livsbetingelsene mennesker og for livet i naturen, særlig for fugler og dyr).

9. GODE LIV FOR VÅRE MEDSKAPNINGER

Alle dyr har egenverdi. Dette gjenspeiler seg i vår politikk, og vi i De Grønne har høyt fokus på dyrs velferd og rettigheter. Dyrs følelser skal anerkjennes og respekteres, og vi har et ansvar for å behandle de humant og å ta hensyn til deres artsspesifikke og individuelle behov.

Vi mener dyr er en berikelse for oss mennesker. Med god omsorg kan dyr og mennesker ha stor nytte og glede av hverandre. Dyr gjør samfunnet mer mangfoldig, og kan være nyttige på mange områder. Ville dyr er under stor press. Menneskets aktivitet fortrenger ville dyrs leveområder, og vi har mer enn halvert klodens bestander av ville dyr, fugl og fisk de siste 50 år! I Norge er det nå kun ca 10 prosent villmark igjen. Vi mener at en av menneskehetens viktigste oppgaver er å stanse utryddelsen av andre skapninger. Lokale avgjørelser må ha fokus også på hva det innebærer i forhold til dyrs levevilkår og overlevelsesmuligheter i andre deler av verden. Her har Eidsvoll kommune et ansvar, på lik linje med alle andre.

Eidsvoll MDG vil:

- Videreføre økonomisk støtte til dyrevelferdstiltak, samt at kommunen på andre måter kan støtte frivillige og organisasjoner med mottak og omplassering av dyr.
- At kommunen utarbeider en dyrevelferdsplan. Fokus i den skal bl.a. være økt kunnskap om og bevissthet på dyreeieransvar, ID-merking og sterilisering av katter, og tettere samarbeid med dyrevernorganisasjoner, Politiet, landbruket og Mattilsynet.
- Kjempe for bevaring av ville dyrs leveområder. Eidsvoll har et stort ansvar for sin rike natur og mangfoldet av arter, og dyreliv i vannet, i lufta og på land. Nedre del av Mjøsa og Vormå har et sårbart dyre- og fugleliv, som er avhengig av at vi mennesker gir det en egenverdi og bevarer det. Vi vil jobbe for økt vern av dette området.
- At dyrevelferd ivaretas ved kommunale innkjøp av varer / tjenester. Kommunen er en stor innkjøper. Vi vil at god dyrevelferd skal være et kriterium ved innkjøp, og at Eidsvoll jobber for økt fokus på dette i ØRIK.

10. LEVENDE LOKALSAMFUNN

Vi ønsker et sosialt, mangfoldig, bærekraftig og levende Eidsvoll. Vi ønsker å bygge kapasitet og tilbud som gjør at folk ønsker å flytte til denne flotte kommunen. Derfor ser vi med optimisme på utviklingen i store deler av kommunen. Eidsvoll har mange naturgitte og kulturhistoriske fortrinn, og greier vi å få tettsteder med et godt nok kultur-, fritids- og handelstilbud, ligger alt til rette for at vil folk bosette seg her.

Eidsvoll MDG vil:

- Tenke helhetlig utvikling av Råholt / Eidsvoll Verk med tanke på/ift kommunale tjenestetilbud og kulturelle samlingssteder.
- Videreutvikle Sundet, inkludert vestsiden av Vormå, til en moderne, fremtidsrettet og miljøsmart grønn by - "Den Fjerde Mjøsbyen".
- Være positive til en tettstedsutvikling av Dal sentrum, med et godt handelstilbud.
- Være en pådriver for at personer som er langtidsboende i kommunale boliger, kan kjøpe seg inn i boligen (som borettslag/sameie e.l.), slik at de får et eierforhold til boligen, samtidig som de betaler ned gjeld og bygger egenkapital, med lave boutgifter på sikt.
- Øke antall boliger for eldre og funksjonshemmede fortløpende ut fra behovet. Bygge et "Gladbakk 2" i sørbygda og et tilsvarende i Sundet, med gode fellestilbud som kafé, hobbyrom med mer.
- Ferdigstille omsorgsboligene i Feiring, slik at eldre og andre trengende kan bo i sitt nærområde.
- Utrede om flyktningstjenesten i kommunen bør flyttes inn i et "flyktningshus".
- Tidlig tilrettelegge norskopplæring til flyktninger. Tilby praktiske integreringstiltak for å gi dem språkerfaring og sosial kontakt, samt at kommunen blir mer ambisiøse mtp. ansettelse av personer med minoritetsbakgrunn og flyktninger (effektiv integrering).

FOR MENNESKER

OG MILJØ

POLITISK REGNSKAP:

DETTE HAR VI FÅTT TIL 2015 -2019!

I perioden 2015–2019 har vi kun hatt én representant i kommunestyret. Vi har fått gjennom langt mer enn det man kan forvente av et parti som fikk under 4% oppslutning. Vi gleder oss til å se hva vi kan få til etter valget i høst. Vi håper og tror vi ender langt over 4% oppslutning.

Her er noen av resultatene vi har foreslått og fått gjennomslag for i våre første fire år i Eidsvoll-politikken:

- 100 000,- årlig i søkbare dyrevelferdsmidler.
- Vedtatt miljø- og klimakoordinator i 100% stilling i kommunen.
- Kommunen skal årlig utarbeide en bærekraftsrapport, inkludert klimagassregnskap.
- Kommunen skal sikre og stimulere til at det ivareta helse- og miljøhensyn ved bygging, rehabilitering og drift av idrettsanlegg (som å sikre at gummigranulat / fyllmateriale fra kunstgressbaner ikke havner i naturen).
- 500.000,- årlig til klima og miljøtiltak.
- Kommunen skal utrede muligheter, utfordringer og kostnader knyttet til å gjøre Eidsvoll kommune klimanøytral i tråd med "Arendals-modellen".
- Utrede mulighet for flere avfallsdunker langs kollektivlinjene / kildesortering etc.
- Ekstra miljøhensyn ved nybygg og rehabilitering av kommunale bygg.
- Utforme og distribuere en innbyggerpakke til nye innbyggere slik at de kan bli kjent med kommunes tjenester, aktivitetstilbud, turområder osv.
- Utrede muligheter for matebusser mellom Minnesund/ Langset - Eidsvoll stasjon med flere stopp langs øst og vest av Vorma.

Viktige tapte saker som vi kjempet for i det lengste:

- Vurdere alle alternativer for plassering av nye Vilberg skole for å finne den beste løsningen for elevene, økonomien og bevaring av matjord.
- Å revurdere traséen for jernbanen for å minimere tap av viktige leveområder for planter og dyr, minimere støy osv.
- Full stilling Folkehelsekoordinator.
- Ny 40% stilling Trygghetskoordinator.
- Ekstra avlastning for pårørende til funksjonshemmede ved ferier.

🐦📘📷 #eidsvollmdg
mdg.no/bli_medlem

EIDSVOLL.MDG.NO